

Nr 291.

Av herr **Andersson, Elof**, angående åtgärder till sockerbetsodlingens uppehållande.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 79 till denna riksdag angående åtgärder till sockerbetsodlingens uppehållande redogör departementschefen för de förhandlingar som förts mellan svenska sockerfabriksaktiebolaget och Skånska betodlarnas centralförening, av vilken redogörelse framgår, att bolaget förklarat sig vilja vid fördelningen av årets totala betareal beakta dels att egendomar, vilkas betodling på grund av särskilda omständigheter under någon följd av år varit inställd, åter må kunna erhålla en i förhållande till arealen lämplig sådan odling, dels ock, att om för möjliggörande härav reduktion måste ske av tecknad areal för egendomar med kontinuerlig odling, reduktionen i första hand drabbar odlare, vilkas betodling är oproportionerligt stor i förhållande till deras totalareal. Vidare har sockerfabriksaktiebolaget förklarat sig villigt att öka möjligheterna för inom sockerdistriktet bosatta mindre jordbrukare, vilka av en eller annan anledning icke tidigare odlat sockerbeter, att erhålla rätt till sådan odling genom att, utöver i kontraktet stipulerade areal av 42,000 hektar, mottaga teckning å en intill 500 hektar begränsad areal, för sådana av dessa vars totala areal av odlad jord icke överstiger 10 hektar och med företräde åt odlare med mindre areal, vilka för sin utkomst äro väsentligt beroende av sitt jordbruk.

Det är anledning att med tillfredsställelse konstatera dessa bolagets medgivanden såväl då det gäller förutvarande betodlare som i fråga om de mindre jordbrukarna som förut icke odlat sockerbeter. Emellertid håller jag före att i fråga om de sistnämnda bestämmelserna om en högsta areal av 10 hektar odlad jord är allt för snävt tilltagen och kommer att vålla orättvisa mot jordbrukare vars areal överstiger detta maximum och i varje fall kunna anses vara i samma grad beroende av sitt jordbruk för sin utkomst.

Även om man anser att de som från början eller en längre tid varit med om betodling böra ha en viss förmånsrätt till densamma, så kan det ändå knappast vara riktigt att en näring som så väsentligt är beroende av statens stöd som sockerbetsodlingen förbehålles åt vissa odlare med rätt att utnyttja oproportionellt stor areal av sin jord för densamma. Och i dessa tider då många jordbrukare ej sällan ha egen arbetskraft som ej kan tillgodogöras i full utsträckning å hemmanet och ej heller utnyttjas utom hemmet, torde det vara så mycket angelägnare att under sommarmånaderna bereda densamma den användning som genom betskötsel å gården kan åstadkommas.

Bihang till riksdagens protokoll 1935. 3 saml. Nr 291—292.

Jag anser sålunda, att vid den reduktion som bolaget finner sig böra, av förut berörda anledning, vidtaga ifråga om arealer med oproportionerligt stor betodling i förhållande till totalarealen i respektive brukares ägo, en sådan ytterligare reduktion måtte vidtagas, att ett större antal jordbrukare, som förut ej odlat betor å sina jordar, måtte få tillfälle till teckning av viss proportionell areal för betodling.

Jag hemställer sålunda,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 79 måtte hemställa att Kungl. Maj:t vid avtals uppgörande mellan staten och svenska sockerfabriksaktiebolaget söker åstadkomma sådana förändringar i bolagets fördelning av sockerbetsarealen, att, oberoende av egendomarnas storlek, rätt till betodling må tillkomma ett större antal jordbrukare inom sockerbetsdistrikten, som förut ej odlat sockerbetor.

Stockholm den 19 februari 1935.

Elof Andersson.
